

Утвърдил: .....

(Директор на ДЕОС: проф. Д. Сиджимова, дф, дм)

ПРОГРАМА – УПЪТВАНЕ

за самоподготовка и явяване на изпит по
„Български език и професионална терминология на български език“ за
установяване владенето на Български език и професионална терминология на
кандидати за придобиване на медицинска специалност

Кандидатите трябва да представят писмо в ДЕОС, удостоверяващо, че се допускат до изпита, в което да е упоменато за каква специалност кандидатстват. В деня на изпита кандидатът трябва да носи оригинален български научен текст по специалността в обем от 100 страници.

Изпитът се състои от две части:

1) **Писмен изпит** -- времетраене 90 мин. Представява тест по българска практическа граматика и лексикология, базиран на медицинска терминология. Общият сбор точки е 100. Изпитът се смята за издържан при минимум 65 точки.

2) **Устен изпит** -- провежда се след издържан писмен изпит под формата на събеседване с изпитната комисия. Компонент от устния изпит е използване на медицинска литература, свързана със специалността на кандидата -- оригинален български научен текст по специалността, представен от кандидата, от който ще му бъде даден произволно избран параграф за четене и коментар и ще му бъдат задавани изясняващи въпроси. Кандидатът трябва да владее задължителната професионална терминология и да демонстрира богат професионален речник.

Целта на изпита е да се установи писмено и говоримо до каква степен кандидатът притежава базисни познания за българската лексика и граматика, както и тяхното практическо прилагане; владене на професионална предклинична и клинична терминология; умения за осъществяване на успешни комуникативни стратегии в клиничната практика.

Материал за писмения изпит – теста по практическа граматика, лексикология и терминология:

- Съществително име; Прилагателно име; Числително име.
- Местоимение – лични, притежателни, показателни, въпросителни, относителни, неопределителни, отрицателни и обобщителни местоимения.
- Глагол. Време на глагола. Съставно сказуемо. Повелително наклонение. Условно наклонение. Деятелен и страдателен залог.
- Нелични глаголни форми. Причастие. Отглаголно съществително.
- Наречие, предлог, съюз.
- Словообразуване и словосъчетания.
- Синоними, пароними и антоними.
- Българска анатомична и клинична терминология.

Материал за устния изпит (носи се от кандидата):

Оригинален български научен текст по специалността в обем от 100 страници, избран от кандидата. Текстът може да бъде учебник, монография или две-три големи статии (в общ обем от 100 страници) от научни сборници или научния периодичен печат, написан от български автор (или автори) на български език.

Учебна литература за самоподготовка:

1. Стефка Петрова, Правда Цанкова, Елица Куртева, Кристина Томова, Иван Илиев. *Учете български език. НИВО 1, 2А, 2Б*. София: издателство „Д-р Иван Богоров“, 2004
2. Павлина Кънчева. *Учебник по Български език за чуждестранни студенти по Медицина, Стоматология и Фармация*, София, 2006: http://deos.mu-sofia.bg/sector_bulgarian_programs/materiali/clinichen_bulgarski/UCHEBNIK%20BE%201vi%20kurs.pdf
3. Павлина Кънчева, Светлана Тодорова, Лилия Велкова, Правда Цанкова. *Клиничен български език. Учебник за чуждестранни студенти по медицина (текстове, езикови упражнения, учебен речник)*. Под редакцията на доц. д-р Павлина Кънчева. Трето пилотно издание, София, 2019/2020: http://deos.musofia.bg/sector_bulgarian_programs/materiali/clinichen_bulgarski/11%20Clinichen%20Bulgarski%20CORPUS%20Treto%20pilотно%20izdanie%202019%2020.pdf
4. Павлина Кънчева. *Частни на човешкото тяло*: http://deos.musofia.bg/sector_bulgarian_programs/materiali/clinichen_bulgarski/1%20Human_body_2016_1.pdf
5. Павлина Кънчева. *Вътрешни органи и системи в човешкото тяло*: http://deos.musofia.bg/sector_bulgarian_programs/materiali/clinichen_bulgarski/4.%20Organ_i%20&%20Sistemi%201.pdf
6. Виолета Тачева. *Български език за медицински цели*. Издателска къща СТЕНО. Варна, 2000.
7. Виолета Тачева, Севда Христова, Катерина Георгиева, Веселина Няголова, Евдокия скочева, Мария Костова, Силвена Ставрева, Албена Добрева, Йорданка Стефанова. *Увод в медицинската терминология. Учебник по български език за медицински специалности*. Издателска къща СТЕНО, Варна, 2010.
8. Виолета Тачева, Евдокия Скочева, Веселина Няголова, Албена Добрева, Силвена Ставрева-Доростолска, Катерина Пенева, Мария Костова, Севда Христова. *Български език като чужд за медицинска комуникация. Работна тетрадка към електронен курс* <https://imed-komm.mu-varna.bg/>
9. Йорданка Стефанова. *Български език за чуждестранни студенти по Дентална медицина, първа част*. Издателска къща СТЕНО, Варна, 2009 г.

СЕКТОР „БЪЛГАРСКИ ЕЗИК“